

**T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

**DAVUL DERİSİ NAZARLIK
215ESB527**

ANKARA, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. DAVUL DERİSİ NAZARLIK ÇALIŞMASI	3
1.1. Nazar	3
1.2. Davul Derisi Nazarlık Yapımında Kullanılan Araç ve Gereçler.....	3
UYGULAMA FAALİYETİ	4
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	13
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2. DAVUL DERİSİ NAZARLIK SÜSLEME.....	14
2.1. Süsleme Tasarımı Yapma	14
UYGULAMA FAALİYETİ	15
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	17
CEVAP ANAHTARLARI	18
KAYNAKÇA	19

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	215ESB527
ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	Dekoratif El Sanatları
MODÜLÜN ADI	Davul Derisi Nazarlık
MODÜLÜN TANIMI	Bu modül, davul derisi nazarlık yapım aşamalarını, deriye şekil verme, boyama, süsleme ve parlatmayı anlatan bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Ön koşulu yoktur
YETERLİK	Davul derisi nazarlık yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam ve araç gereç hazırlandığında tekniğe uygun deri nazarlık çalışabileceksiniz. Amaçlar 1. Tekniğe uygun olarak araç gereç hazırlayarak nazarlık uygulamaları yapabileceksiniz. 2. Tekniğe uygun olarak nazarlık uygulamalarını süsleyebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Aydınlik, temiz atölye ortamı Donanım: Deri, plastik halka, pinpon topu, atkestanesi, ceviz, boncuk, yorgan ipi, boya, kâse, küvet, makas, yapıştırıcı, deri ip vb.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız becerileri ölçerek kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgileri ölçmek amacıyla, öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

El sanatlarının zevkli çalışmalarından biri de davul derisi nazarlık yapımıdır. Evleri süslemek, görünüşünü güzelleştirmek için elimizden geleni yaparız. Evlerde kullanılan aksesuarlar yaşanan mekânı güzelleştirir ve kendi zevkimizi yansıtır.

Bu amaçla yapılacak bir diğer çalışma Türk literatüründe özel bir yeri olan “nazarlık” çalışmasıdır.

Bu modülde daha önce öğrendiğiniz teknikleri ve hayal gücünüzü kullanarak farklı formatlarda davul derisi nazarlık yapmayı öğreneceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda aydınlık, temiz bir ortamda gelenekselliğe ve yöreselliğe uygun germe tekniğini kullanarak davul derisi nazarlık yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki nazarlık çeşitlerini araştırınız.
- Nazarlık yapımında kullanılan araç ve gereçleri araştırarak inceleyiniz.
- Çevremizde kullanılan nazarlıkların hangi dönemlerde, ne amaçla kullanıldıklarını araştırınız.
- Topladığınız doküman ve bilgileri rapor hâline getiriniz.
- Hazırladığınız raporu ve çalışmalarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. DAVUL DERİSİ NAZARLIK ÇALIŞMASI

Davul derisi ve değişik gereçler kullanılarak nazarlık çalışılmaktadır.

1.1. Nazar

Nazar, Türkçede bakış anlamına gelen Arapça kökenli bir kelimedir. Bakışlarında zararlı güç bulunan bazı insanların bu özellikleriyle bir kişiye, bir hayvana ya da nesneye bakmasıyla hastalık, sakatlık, hatta ölüm, nesne üzerinde sakatlanma, kırılma gibi olumsuz bir etkinin meydana gelmesine inanılır.

Geçmişten günümüze nazar inancı, ülkemizin hemen her köşesinde günlük hayatın içerisinde ve bütün etkinliğiyle varlığını devam ettirmektedir. Bugün halk arasında nazara karşı mavi boncuk, delikli taş, nal, yumurta kabuğu gibi nazarlıklar kullanma, kurşun dökme gibi çeşitli pratik yöntemler kullanılarak iyi geleceği düşünülmüştür.

1.2. Davul Derisi Nazarlık Yapımında Kullanılan Araç ve Gereçler

Davul derisi nazarlık çalışmasında davul derisi, plastik halka, yorgan ipi, toplu iğne, boya, yapıştırıcı, deri ip ve dikiş malzemeleri kullanılır.

UYGULAMA FAALİYETİ-1

Aşağıdaki bağlayarak germe tekniğini kullanarak uygulamayı yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma ortamını hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atölye önlüğünüzü giyiniz. ➤ Temiz, havadar ve aydınlık bir ortam hazırlayınız. ➤ Kullanacağınız araç ve gereçlerinizi hazırlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uygun deri seçimini yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Davul derisinin ince ve temiz olmasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Halka seçimini yapınız. (Resim 1.1).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plastik halka seçiniz. <p>Resim 1.1</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi ıslatınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Küvete suyu koyunuz. ➤ Deriyi içine bastırınız. ➤ Uygun yumuşaklığa gelince çıkarınız. ➤ Fazla suyunu sıkarak, deriyi masaya yayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Derinin ters yüzüne halkayı yerleştiriniz (Resim 1.2).	 <p>Resim 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi ekonomik kullanınız.

- Derinin diğer ucunu halkanın üzerine kapatınız (Resim 1.3).

Resim 1.3

- Halkanın altından deriyi bağlayınız (Resim 1.4 ve Resim 1.5).

Resim 1.4

Resim 1.5

- Deriyi gererek bağlayınız.
- Büzgüleri potluk vermeden dağıtınız.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gerilmiş derinin uçlarını düzeltiniz (Resim 1.6). 	 <p style="text-align: center;">Resim 1.6</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Halka dibinden fazlalık vererek deri uçlarını düzeltiniz. (Resim 1.7). ➤ Gerilmiş deriyi kurumaya bırakınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim 1.7</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Derinin estetik görünüsüne dikkat ediniz. ➤ Elinizle deri uçlarına şekil vererek yerleştiriniz. ➤ Oda sıcaklığında kurutunuz. ➤ Kuruma sırasında deri uçlarını kontrol ederek verdiğiniz şeklin muhafazasını sağlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Boya hazırlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 19 veya 20 numara Victoria boya kullanınız. ➤ Boyayı sıcak su ile eritiniz. ➤ Boyayı kâseye boşaltınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gerilmiş deriyi boyayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Küvete su koyunuz. ➤ Deri uçlarını su yardımı ile koyudan açığa doğru boyayınız.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Davul derisinin orijinal rengini kapatmayınız. ➤ Sadece belli bölgelerde gölgeleme yaparak boyayınız. ➤ Deriyi kurumaya bırakınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Süsleme gereçlerini seçiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Davul derisine yakışan her türlü cam ve tahta boncuk, ceviz, atkestanesi, çeşitli deri ipler, çeşitli kumaş parçaları, çan vb. süsleme gereçlerini kullanınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Göz boncuğunu bağlayıp altından da diğer boncukları bağlayarak süslemenizi tamamlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bağlamada deri ip kullanınız. ➤ Estetik görünümüne dikkat ediniz. ➤ Süslemede yöresel objeleri kullanınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Takma halkasını yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nazarlığı takmak istediğiniz kısımdan (biz) kullanarak deliniz. ➤ Gerilmiş derinin yırtılmamasına dikkat ediniz. ➤ Asma halkasının yapımında deri ip kullanınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Parlatınız (Resim 1.8). 	<div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 1.8</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sprey vernik kullanınız. ➤ İsteğe göre parlak veya mat vernik kullanabilirsiniz. ➤ Nazarlığın her tarafına eşit oranda vernik sıkınız.

UYGULAMA FAALİYETİ-2

Aşağıdaki davul derisi nazarlık uygulamasını yapınız.

Aşağıda davul derisinden gerdirme işlemini kullanarak nazarlık çalışmasını yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Atölye ortamınızı hazırlayınız.</p>	<p>➤ Atölye önlüğü giyiniz.</p> <p>➤ Aydınlık, havadar ve temiz bir çalışma ortamı hazırlayınız.</p>
<p>➤ Yapacağınız işe uygun araç ve gereçlerinizi hazırlayınız (Resim 1.9).</p>	 <p>Resim 1.9</p>
<p>➤ Davul derisini ıslatınız (Resim 1.10).</p>	 <p>Resim 1.10</p> <p>➤ Küvete su doldurunuz.</p> <p>➤ İnce davul derisi seçiniz.</p> <p>➤ Kullanacağınız kadar davul derisini ıslatınız.</p>

<p>➤ Davul derisini sudan çıkarınız.</p>	<p>➤ Derinin uygun yumuşaklığa gelip gelmediğini kontrol ediniz.</p> <p>➤ Derinin fazla suyunu avuç içinde sıkarak masa üzerine alınız.</p>
<p>➤ Deriyi kesiniz (Resim 1.11 ve Resim 1.12).</p>	<div data-bbox="834 534 1199 886" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 1.11</p> <div data-bbox="834 948 1199 1253" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 1.12</p> <p>➤ Halkayı derinin tersine yerleştiriniz.</p> <p>➤ Halka kenarlarından 2 cm pay vererek çiziniz.</p> <p>➤ Çizginin üzerinden kesiniz.</p>
<p>➤ Davul derisine toplu iğne takınız (Resim 1.13).</p>	<div data-bbox="857 1516 1175 1806" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 1.13</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yuvarlak derinin yüz tarafına kenarlarına sık aralıklarla iğneleri takınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi halka üzerine geriniz (Resim 1.14. ve Resim 1.15). 	<div data-bbox="857 457 1178 741" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="955 758 1080 789">Resim 1.14</p> <div data-bbox="839 806 1196 1114" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="955 1131 1080 1162">Resim 1.15</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Toplu iğnelerden birine yorgan ipliğini bağlayınız. ➤ Karşılıklı iğnelerden yorgan ipliğini geçirerek deriyi gerdiriniz. ➤ Deride potluk ve kenarlarda kırışıklık olmamasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Halkayı kurumaya bırakınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Oda sıcaklığında kurutunuz.

- Halka kenarına büzgü almak için deri kesiniz (Resim 1.16).

Resim 1.16

- Davul derisinin düz yüzünden 30 cm boyunda 3 cm eninde 2 adet deriyi keserek ıslatınız.

- Islatılmış deriye büzgü alınız (Resim 1.17).

Resim 1.17

- Dikiş iğnesine naylon iplik takınız.

- Süsleme yapmak için büzgü parçaları hazırlayınız (Resim 1.18).

Resim 1.18

- Islatılmış derinin ucundan ince aralıklarla büzgü alınız.

- Büzgü alınmış deriyi gerdiğiniz halka üzerinde şekil vererek birlikte kurumaya bırakınız (Resim 1.19).

Resim 1.19

- Kuruma sırasında büzgüleri kontrol ediniz, eksiklikleri düzeltiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorular; doğru ve yanlış olarak hazırlanmıştır. Verilen ifadeye göre parantez içine doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. ( ) Davul derisi nazarlık çalışmasında davul derisi, plastik halka, yorgan ipi, toplu iğne, boya, yapıştırıcı, deri ip, dikiş malzemeleri kullanılır.
2. ( ) Davul derisi nazarlık çalışmasında derinin ince ve temiz olmasına dikkat etmeye gerek yoktur.
3. ( ) Davul derisi nazarlık çalışmasında plastik halka seçiniz.
4. ( ) Davul derisi nazarlık çalışmasında halka dibinden fazlalık vererek deri uçları düzeltilir.
5. ( ) Davul derisi ile yapılan ürünler oda sıcaklığında kurutulmaz.
6. ( ) Davul derisi çalışmalarında parlak veya mat vernik kullanılabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda aydınlık, temiz bir ortamda gelenekselliğe ve yöreselliğe uygun germe tekniğini kullanarak davul derisi nazarlık süsleyebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Davul derisine uygun süsleme gereçlerini araştırınız.
- Örnekleri toplayınız.

2. DAVUL DERİSİ NAZARLIK SÜSLEME

Davul derisi nazarlık çalışmasında cam göz boncukları ve halkalar, kuru bitkiler, deri çiçek, çeşitli oyalar (boncuk, iplik, iğne oyaları) deri ipler, çeşitli boyalar, çeşitli kumaş ve muskalar kullanılarak süslemeler yapılır.

2.1. Süsleme Tasarımı Yapma

Davul derisi nazarlık tasarımı yapmak için öncelikle çevrede bulunan yöresel nazarlıklar incelenir. Çevrede bulunan kuru bitki ve yöresel süsleme gereçlerinden de faydalanılarak deri nazarlık süslemesi tasarlanır.

Resim 2.1

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda hazırlanan davul derisi nazarlığı süsleyiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Süsleme tasarımı yapınız. ➤ Tasarımınıza uygun süsleme gereçlerini seçiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çevrenizdeki nazarlıklardan faydalanınız. ➤ Değişik süsleme gereçinden faydalanabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hazırladığınız davul derisi halka üzerine yapınız (Resim 2.2).	 <p>Resim 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kullandığınız süsleme gereçlerinin deri ile uyumlu olmasına dikkat ediniz. ➤ Yapıştırıcı izi bırakmayınız. ➤ Dikkatli ve temiz çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Değişik gereçler kullanılarak süsleme yapınız (Resim 2.3).	 <p>Resim 2.3</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Davul derisi nazarlığı parlatınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sprey vernik kullanınız. ➤ Verniği açık havada kullanınız. ➤ Gerekirse iki kat vernik sıkınız.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda öğrenilen teknikleri kullanarak davul derisinden nazarlık yapınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Atölye ortamınızı hazırladınız mı?		
2. Uygun deri seçimini yaptınız mı?		
3. Deriyi uygun yumuşaklığa getirdiniz mi?		
4. Halkayı derinin ters yüzüne yerleştirdiniz mi?		
5. Deriyi gererek bağladınız mı?		
6. Büzgüleri düzgün yerleştirdiniz mi?		
7. Deri uçlarını düzelttiniz mi?		
8. Uygun ortamda kuruttunuz mu?		
9. Boya hazırladınız mı?		
10. Deriyi uygun şekilde boyadınız mı?		
11. Uygun süsleme gereçlerini seçtiniz mi?		
12. Gerilmiş deriyi süslediniz mi?		
13. Asma halkasını yaptınız mı?		
14. Estetik görüntüye dikkat ettiniz mi?		
15. Amacınıza uygun parlattınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda “**hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “**evet**” ise modül değerlendirmeye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorular; doğru ve yanlış olarak hazırlanmıştır. Verilen ifadeye göre parantez içine doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. ( ) Nazar, Türkçe’de bakış anlamına gelen Arapça kökenli bir kelimedir.
2. ( ) Nazara karşı mavi bocuk kullanılır.
3. ( ) Davul derisini sıcak su ile ıslatınız.
4. ( ) İğneyle germe tekniğinde davul derisinin ters yüzüne iğne takarız.
5. ( ) Davul derisini kuruttuktan sonra yapıştırırız.
6. ( ) Büzgü yapmak için deriyi ıslatmaya gerek yoktur.
7. ( ) Boyanın içine boyamak istediğimiz deriyi batırır çıkarırız.
8. ( ) Bağlayarak germe tekniğinde halkayı derinin ters yüzüne yerleştiririz.
9. ( ) Bağlayarak germe tekniğinde büzgülerin gerilmesi ve eşit dağılımı görüntüyü güzelleştirir.
10. ( ) Davul derisinden nazarlık yapımında süsleme gereci olarak en çok göz boncuğu tercih edilir.
11. ( ) Davul derisi nazarlıkları parlatmaya gerek yoktur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarınızla karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	D
5	Y
6	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	Y
5	D
6	Y
7	Y
8	D
9	D
10	Y
11	Y

KAYNAKÇA

- GÜZEL Yıldız, Tokat Kız Meslek Lisesi, 2008.
- YEĞNİDEMİR Şerife, Tokat Kız Meslek Lisesi, 2008.
- www.10marifet.org